

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken en de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bestond bij vijf fracties de behoefte de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking enkele vragen en opmerkingen voor te leggen inzake de jaarverslagen en overige verantwoordingsstukken over het jaar 2014 die betrekking hebben op Buitenlandse Zaken (Kamerstuk 34 200 V) en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 34 200 XVII).

De voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken,
Eijsink

De voorzitter van de commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
De Roon

De adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de jaarverslagen 2014 van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De leden van de VVD-fractie hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie danken de ministers voor de jaarverslagen 2014, de overige verantwoordingsstukken, en de antwoorden op de feitelijke vragen van de zijde van de Kamer. Ook danken zij de Algemene Rekenkamer voor de zoals altijd gedegen verantwoordingsonderzoeken. Zij hebben enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de verantwoordingsstukken van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over het jaar 2014. Deze stukken vormen voor de leden van de CDA-fractie aanleiding voor het stellen van een aantal vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de jaarverslagen 2014 van Buitenlandse Zaken en van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de bijbehorende Slotwetten en verantwoordingsonderzoeken van de Algemene Rekenkamer. Graag willen zij de regering nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de GroenLinksfractie hebben kennis genomen van de verantwoordingsstukken over het jaar 2014 die betrekking hebben op Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De leden van de GroenLinksfractie hebben een aantal vragen over deze stukken.

Verantwoordingsstukken Buitenlandse Zaken

Syrië

De leden van de VVD-fractie merken op dat in het jaarverslag van Buitenlandse Zaken staat vermeld dat Nederland in 2014 verschillende initiatieven steunde ten behoeve van de gematigde oppositie in Syrië. Kan de Minister concreet aangeven waar die gematigde oppositie in de praktijk uit bestaat? Welke gewapende groeperingen worden gesteund door Nederland en op welke wijze? In antwoorden op feitelijke vragen over deze kwestie verwees de Minister naar de voortgangsrapportage Nederlandse bijdrage aan de strijd tegen ISIS d.d. 7 april 2015 (Kamerstuk 27 925, nr. 534). In die rapportage staat echter ook niet concreet vermeld om welke gematigde groeperingen het gaat. Aangezien de Minister wel heeft bevestigd dat de gematigde oppositie nog altijd bestaat, ontvangen de leden van de VVD-fractie graag een concreet overzicht, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen gematigde politieke oppositie en gematigde gewapende oppositie.

Nederland heeft ook 6 miljoen euro uitgetrokken voor de opbouw van een onafhankelijke, neutrale en moderne politiemacht in delen van op het regime bevrijde gebieden die onder gematigd bewind staan in de provincies Aleppo, Idlib en Latakia. De leden van de VVD-fractie vragen of de Minister kan uitweiden over hoe dat gematigde bewind er in die plaatsen precies uitziet? Kan de Minister eveneens een update geven van de situatie na recente gevechten in Idlib, waarbij onder andere al-Nusra grote overwinningen heeft geboekt? Wat zijn de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de hierboven genoemde opbouw van een politiemacht in die gebieden? Is daarnaast voor het installeren van een

politiemacht niet voorwaardelijk dat in een land of gebied sprake is van de aanwezigheid van een rechtsstaat. Is dit hier het geval?

Ook vernemen de leden van de VVD-fractie graag welke concrete resultaten tot nu toe zijn geboekt bij de versterking van de rol van vrouwen in het toekomstige bestuur van Syrië. De Minister heeft een overzicht gegeven van initiatieven die Nederland onderneemt op dit terrein, maar de toelichting van resultaten kan concreter. Het kabinet steunt de organisatie Syrian Women's Initiative for Peace and Democracy. Op welke wijze is deze organisatie actief betrokken bij het VN-geleide vredesproces dat zich richt op een politieke oplossing voor het conflict? Wat heeft de organisatie concreet bereikt met de betrokkenheid bij dit proces? Wat zijn de concrete doelen van deze organisatie en hoe stuurt Nederland daarop? Het kabinet heeft ook een project gesteund dat de positie van vrouwen op lokaal niveau stimuleert. Wat zijn de concrete resultaten van dit project geweest? Met andere woorden, heeft dit project – en dus de Nederlandse steun – bijgedragen aan de positie van vrouwen op lokaal niveau? Is dit project en de Nederlandse steun geëvalueerd? Zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan? Zo nee, zal dat alsnog worden gedaan? Op welke wijze zijn de uitkomsten van dergelijke projecten leidend voor toekomstig beleid op dit terrein?

De leden van de PvdA-fractie willen de Minister en zijn ambtenaren allereerst danken voor hun inzet en harde werk dit afgelopen jaar waarin meerdere crises de wereld teisterden. Zij beseffen dat de nasleep van de ramp met MH17, de dreiging van internationaal terrorisme, de crisis in de Krim en Oost-Oekraïne, en het beschermen van de Iraakse bevolking tegen het brute geweld van ISIS veel vergt van het departement. In combinatie met de modernisering van de diplomatie vraagt dit een grote inzet van de mensen in de organisatie. De leden spreken daarom hun dank uit voor de grote werklust, inzet en resultaten die het departement in 2014 wederom heeft laten zien.

De leden van de PvdA-fractie constateren naar tevredenheid dat de Algemene Rekenkamer oordeelt dat de onderzochte beleidsinformatie in het jaarverslag 2014 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken deugdelijk tot stand is gekomen en voldoet aan de voorschriften.

EU-aftachten

Wat betreft de EU-aftachten vragen de leden van de PvdA-fractie op welke wijze het mogelijk is om de fluctuaties hiervan te verminderen met maatregelen in Europees en nationaal verband. Zij achten het wenselijk dat dit gebeurt om zo veel mogelijk duidelijkheid vooraf te hebben voor burger, politiek en bestuur en te voorkomen dat Nederland vaker voor verassingen komt te staan en onverwachte naheffingen betaald moeten worden.

De leden van de D66-fractie constateren dat de informatievoorziening rondom de EU-aftachten een stuk beter kan. Is de Minister bereid om in het vervolg, gezien de complexe aard van de berekening van de EU-aftachten, een meer gedetailleerde toelichting te geven op aanpassingen van de ramingen? Deze leden vragen de Minister tevens in het vervolg een aparte overzichtstabel opnemen in het jaarverslag van de EU-aftachten en perceptiekosten?

Modernisering diplomatie

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het veranderingsproject modernisering van de diplomatie met 17 geplande eindresultaten en 40 deelprojecten een complexe aangelegenheid is die het hele departement raakt. Zij vragen de Minister welke navolging hij gaat geven aan de aanbevelingen van de ARK om overkoepelend en sneller inzicht te kunnen bieden wat betreft de voortgang van het project. De ARK suggereert een «dashboard» dat voortgang en knelpunten in samenhang zou kunnen tonen en de leden vragen de Minister hierop een reactie. Wat betreft een specifiek onderdeel van de modernisering van de diplomatie, digitalisering, vragen de leden van de PvdA-fractie de Minister te reageren op constatering dat dit achterloopt en of de conclusies en aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie ICT geleid hebben tot aanpassing van de verbetering van de diverse digitaliserings- en automatiseringstrajecten.

De leden van de PvdA-fractie constateerden reeds dat 2014 veel grote, veelal onverwachte internationale ontwikkelingen kende zoals de ramp met MH17, de crises in Oekraïne, toegenomen terreurdreiging, de anti-ISIS coalitie, destabilisatie in Libië, en de migrantencrisis. Zij vragen de Minister op welke wijze dit de processen en werkdruk in het departement heeft beïnvloed, hoe daar mee om is gegaan, en op welke wijze het departement hier in 2015 en 2016 mee om zal gaan. In dit kader vragen de leden van de PvdA-fractie de Minister tevens om nader toe te lichten waar het fors lagere saldo voor personele en materiële uitgaven (niet-beleidsartikel 7) zijn oorsprong vindt en op welke wijze dit rijmt met de hoge werkdruk op het departement en de posten. Zij vragen welke ruimte er is om de veel gehoorde vraag naar meer gespecialiseerd personeel op de posten en het departement van een antwoord te voorzien.

De leden van de D66-fractie vinden het zorgelijk dat het bij het uitwerken van de bezuiniging op diplomatie en posten ontbreekt aan een strategische visie op het vastgoed en er geen inzicht is in de kosten op de lange termijn. Ook merken deze leden op dat de Algemene Rekenkamer concludeert dat er gebrekkige sturing is op het verandertraject. Kan de Minister toelichten of er rekening wordt gehouden met een scenario waarin de directies en ambassades de bezuinigingen niet tijdig invullen? Zo ja, kan dat worden toegelicht? Zo nee, waarom niet? Eveneens ontvangen de genoemde leden graag een concreter antwoord op de vraag wanneer er een strategische visie zal zijn op het vastgoedbeleid- en beheer.

De leden van de D66-fractie stellen vast dat er sprake is van samenwerking tussen de Minister en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) inzake het vastgoedbeleid en – beheer. Deze leden merken op dat deze samenwerking kort wordt omschreven, maar concluderen eveneens dat nauwelijks wordt toegelicht welke status deze samenwerking heeft. Wanneer wordt er precies een beroep gedaan op de expertise van het RVB en de rijksbouwmeester? Is dat als een nieuwbouwproject of verkoop een bepaalde omvang heeft? Zijn daar formele afspraken over, zo vragen deze leden. Is een beroep op die expertise verplicht, en zo ja wanneer? Zo nee, waarom niet? Graag ontvangen de leden van de D66-fractie dus een nauwkeurigere uiteenzetting van de (formele) afspraken tussen het RVB en het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de vastgoedportefeuille, hoe die samenwerking is en wordt vormgegeven en al dan niet een formele status heeft en/of krijgt.

De leden van de D66-fractie constateren dat ook bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken sprake is van vertragingen en problemen in de uitvoering van de ICT-agenda. Kan de Minister toelichten op welke wijze er is omgegaan met de aanbevelingen en conclusies uit het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie ICT? Heeft dit rapport geleid tot enige verandering of aanpassing in uitvoering van de ICT agenda. Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, waarom niet? Tot slot vragen de genoemde leden de Minister toe te lichten wanneer de problemen met de ICT zijn verholpen.

Nieuwbouw NAVO-hoofdkantoor

De leden van de D66-fractie vinden het verbazingwekkend dat Nederland bijdraagt aan de hogere uitgevallen bouwkosten van de NAVO-nieuwbouw. De genoemde leden vragen de Minister toe te lichten waarom de hogere kosten niet worden betaald door de aannemer. Deze leden stellen vast dat het genoemde bedrag van 3,6 miljoen euro slechts de meerkosten betreft voor het jaar 2014. Graag ontvangen zij een toelichting van de Minister hoeveel Nederland in totaal betaalt voor de nieuwbouw van het NAVO-hoofdkantoor. Ook vragen zij de Minister toe te lichten of er meerkosten zullen zijn voor de jaren 2015 en verder.

Verantwoordingsstukken Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking

Relief Fund

De leden van de VVD-fractie merken op dat de Minister bij het beantwoorden van feitelijke vragen over het Relief Fund (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 6) inzicht heeft gegeven in de verdeling over crisisgebieden van de uitgegeven 97, miljoen euro: 16,6 miljoen euro in Zuid-Soedan, 10 miljoen euro in de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR), 16 miljoen euro in West-Afrika (Ebola), 10,4 miljoen euro in Irak en 30,5 miljoen euro in Syrië. Kan de Minister concreet toelichten op basis waarvan tot deze verdeling van middelen is gekomen? De leden van de VVD-fractie vragen tevens aan de hand van welke factoren de Minister de hoogte bepaalt van de toe te wijzen bedragen. Kan de Minister eveneens per hierboven genoemd land uitsplitsen waar de genoemde bedragen aan uitgeven zijn?

Directe en indirecte financiële bijdragen

Bij het beantwoorden van feitelijke vragen over het jaarverslag (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 6) heeft de Minister een overzicht gegeven van Nederlandse directe en indirecte financiële bijdragen per land. De leden van de VVD-fractie vragen of begrotingssteun ook onderdeel is van deze bijdragen? Zo ja, kan de Minister per land aangeven om hoeveel begrotingssteun het gaat?

De leden van de VVD-fractie constateren dat in hetzelfde overzicht staat vermeld dat Iran 920.951 euro aan directe en 2.222.352 euro aan indirecte financiële bijdragen heeft ontvangen. Kan de Minister aangeven waaraan deze bedragen zijn uitgegeven?

De leden van de VVD-fractie zijn tevens benieuwd of de Minister bij de keuze voor directe bilaterale uitgaven in het overzicht nog onderscheid maakt tussen partnerlanden en niet-partnerlanden. De leden van de VVD-fractie vernemen graag van de Minister hoe zij fragmentering en versplintering van directe bilaterale uitgaven wil tegengaan. In dat kader zijn de leden van de VVD-fractie bijvoorbeeld geïnteresseerd of de

Minister de bijdrage aan Djibouti van 1 miljoen euro nader kan specificeren.

Migratie en Ontwikkeling

De leden van de VVD-fractie merken op dat in het jaarverslag staat vermeld hoe Nederland is omgegaan met landen die weigerden mee te werken aan de terugkeer van uit die landen afkomstige uitgeprocedeerde illegalen. De leden van de VVD-fractie vinden met de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking coherentie erg belangrijk. Deze leden vragen of de Minister kan aangeven strenger hierop toe te zien en vaker conditionaliteit toe te passen ten aanzien van landen die niet meewerken aan het terugnemen van uit die landen afkomstige uitgeprocedeerde illegalen? Is de Minister bereid de uitkering van OS-gelden aan deze landen stop te zetten zo lang zij niet meewerken?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in 2014 nieuwe programma's zijn gestart op het gebied van migratie en ontwikkeling. Het gaat hierbij onder meer om programma's die migranten in Nederland training en coaching aanbieden bij het opzetten van een sociale onderneming in het land van herkomst. Ook zijn programma's gestart ter bevordering van terugkeer en herintegratie van ex-asielzoekers uit Nederland. Kan de Minister een overzicht geven van wat de resultaten van deze programma's zijn? Zijn deze programma's voortgezet in 2015? Wat is de visie van het kabinet om de positieve bijdrage van migratie aan ontwikkeling te bevorderen (pag. 55 van het jaarverslag Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking)? En hoe gaat het kabinet de negatieve effecten tegen? En kan de Minister aangeven op wat voor manier zij zich binnen het kabinet heeft ingezet om ervoor te zorgen dat er rekening wordt gehouden met het belang van ontwikkelingslanden binnen het rijksbrede migratiebeleid, zoals zij aangeeft in het jaarverslag Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (blz. 55)? De leden van de PvdA-fractie vragen of de Kamer de brief over migratie en ontwikkeling nog voor het zomerreces tegemoet kan zien.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister of zij aan kan geven welke landen zijn gekort op het OS-budget, omdat zij weigerden mee te werken aan de terugkeer van uit die landen afkomstige uitgeprocedeerde asielzoekers? Ziet de Minister een verbetering in de houding van deze landen en bijgevolg in de beleidsresultaten? Is de meer-voor-meer benadering een geschikt instrument gebleken bij het terugkeerbeleid?

Multilaterale organisaties

De leden van de VVD-fractie stellen de antwoorden van de Minister op de feitelijk vragen over het jaarverslag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 6) erg op prijs. In de antwoorden zijn de bijdrages aan de multilaterale organisaties te lezen. Kan de Minister aangeven waarom voor sommige van deze organisaties is gekozen? Waarom gaat er ongeveer 136 miljoen euro naar het United Nations Development Programme (UNDP) en 47 miljoen euro naar de United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA)? Aan de hand van welke criteria bepaalt de Minister de bijdrage aan voornoemde organisaties? De leden van de VVD-fractie vernemen graag van de Minister of de stem van Nederland zwaarder mee telt in het decision-making process als Nederland een grotere vrijwillige bijdrage levert aan een multilaterale organisatie.

Opvang in de regio

De leden van de VVD-fractie stellen het op prijs dat de Minister binnen het Relief Fund meer geld vrijmaakt voor het opvangen van vluchtelingen in de regio. Kan de Minister aangeven of zij ook buiten het Relief Fund meer geld hiervoor kan vrijmaken?

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de beantwoording van de feitelijke vragen over het feit dat Nederland een leidende rol gaat spelen bij het EU Regional Development and Protection Programme voor de Hoorn of Afrika. Kan de Minister aangeven wat hier precies mee bedoeld wordt? Tevens zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd welke concrete stappen de Minister neemt om een intensievere samenwerking met andere EU-landen te bevorderen teneinde de opvang van vluchtelingen in de regio nog effectiever te maken?

De leden van de PvdA-fractie spreken hun waardering uit voor het feit dat er een jaarverslag ligt waarbinnen door de Algemene Rekenkamer geen onvolkomenheden zijn geconstateerd. Ze zijn tevreden met de inzet en resultaten die de Minister het afgelopen jaar heeft geboekt. De Minister is er goed in geslaagd de beide portefeuilles Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld in haar strijd de arbeidsomstandigheden in de textielsector in Bangladesh en Pakistan te verbeteren en de «honest broker» rol die de Minister speelt bij de afronding van de onderhandelingen over de Economic Partnership Agreements (EPA's). De leden van de PvdA-fractie waarderen de niet-aflatende steun en aandacht voor vrouwen- en kinderrechten in het bijzonder. En ook op het gebied van beleidscoherentie voor ontwikkeling heeft de Minister een aantal belangrijke stappen gezet, bijvoorbeeld op het gebied van de heronderhandeling van belastingverdragen met ontwikkelingslanden en het hierin opnemen van een anti-misbruik clause, en de versterking van lokale belastingssystemen. De leden van de PvdA-fractie hopen dat de inzet van de Minister op deze terreinen ook in het komende jaar haar vruchten af zal werpen.

Coherentie van Beleid

De leden van de PvdA-fractie pleiten al jaren voor coherentie van beleid. Dat betekent dat al het beleid bij moet dragen aan duurzame ontwikkeling van ontwikkelingslanden. Ze waarderen dan ook de inzet van de Minister op de coherentie-agenda en zijn blij met haar toezegging de Kamer jaarlijks een coherentierapportage te doen toekomen.

Eind 2013 verscheen de pilot coherentierapportage met resultaten uit Ghana en Bangladesh. Hierin werden de negatieve en positieve gevolgen in kaart gebracht van niet-hulpbeleid op twee partnerlanden. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister een overzicht te geven hoe de resultaten uit die pilot zijn geïntegreerd in beleid. Welke aanbevelingen zijn wel overgenomen, en welke niet? Kan de Minister aangeven hoe deze afweging is gegaan? Naar aanleiding van deze pilot gaf de Minister aan om de dialoog over beleidscoherentie te bevorderen in de partnerlanden. Kan de Minister aangeven of deze dialoog gestart is? Zo ja, wat zijn de uitkomsten van deze dialoog? Zo nee, is de Minister voornemens alsnog de dialoog op te gaan starten? De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de Minister hierin de rol van ambassades ziet. En of de Minister voornemens is deze pilot een vervolg te geven.

De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister of zij bereid is om beleidscoherentie ook tot inzet te maken van de implementatie van de Sustainable Development Goals (SDG)-agenda. De mondiale ontwikke-

lingsagenda moet immers niet alleen in ontwikkelingslanden uitgevoerd worden, maar is een verantwoordelijkheid van alle landen. De-SDG agenda kan alleen maar succesvol zijn als bij de implementatie van de doelstellingen rekening wordt gehouden met de belangen van ontwikkelingslanden. Niet alleen maar in het beleid op het gebied van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, maar juist ook in het beleid van andere departementen. Is het kabinet voornemens om hiervoor te pleiten -zowel op de Financing for Development Top in Addis Abeba volgende maand, als in de voorbereidingen op de Top over de SDG's in september in New York? Is Nederland bereid dit tot prioriteit te maken van haar inzet?

Daarnaast willen de leden van de PvdA fractie weten of het kabinet bereid is om in het kader van de implementatie van de SDG-agenda een strategische coherentie-agenda te ontwikkelen. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt welke coherentie-knelpunten er zijn op de beleidsterreinen waar Nederland actief is en op welke manier het kabinet beleid coherenter zal maken. Dat zal het beoordelen door de Tweede Kamer van de jaarlijkse coherentie-agenda die de Minister heeft toegezegd effectiever maken.

Belastingen

De leden van de PvdA-fractie zien dat de Minister voortgang boekt in haar inzet op de heronderhandeling van de belastingverdragen die zijn afgesloten met ontwikkelingslanden om antimisbruikbepalingen hierin op te nemen. Daarnaast waarderen de leden van de PvdA-fractie de inzet van het kabinet om technische assistentie te verlenen aan lokale belastingdiensten. De leden van de PvdA-fractie vragen of de Minister van mening is dat het uitgangspunt van de heronderhandelingen moet zijn dat er eerlijke belastingverdragen afgesloten worden, waar ontwikkelingslanden ook baat bij hebben.

De leden van de PvdA-fractie ondersteunen de inspanningen van de Minister om een eerlijk belastingbeleid te realiseren. Dit zal ontwikkelingslanden uiteindelijk minder afhankelijk van hulp maken. Maar met de heronderhandeling van belastingverdragen en capaciteitsversterking van belastingdiensten zijn we er nog niet. Nederland zou ook bedrijven moeten ontmoedigen om belastingen via Nederland te ontwijken. Dat debat is al vaker aan de orde geweest in de Kamer, en de Minister zegde al eerder toe dat ze met de Staatssecretaris van Financiën zou bespreken hoe belastingontwijking tegen gegaan kan worden. De leden van de PvdA-fractie vragen of deze gesprekken inmiddels hebben plaatsgevonden? Zo ja, kan de Minister een terugkoppeling geven van de uitkomsten van die gesprekken? Zo nee, wanneer is de Minister voornemens dit gesprek met de Staatssecretaris van Financiën te voeren? De leden van de PvdA-fractie kregen bij de begrotingsbehandeling Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van november 2014 de toezegging dat de Minister dit voorjaar middels een brief duidelijk zou maken welke mogelijkheden zij ziet om het Nederlandse belastingbeleid eerlijker, rechtvaardiger en coherenter te maken. De leden van de PvdA fractie vragen of de toegezegde brief nog voor het zomerreces beschikbaar zal zijn. En in hoeverre is een rechtvaardig internationaal belastingsysteem de inzet van de Minister voor de Financing for Development Top in Addis Abeba volgende maand? Zo ja, op wat voor manier zet de Minister zich hiervoor in?

IMVO

De leden van de PvdA-fractie waarderen de strijd van de Minister om de arbeidsomstandigheden in de textielsector in Bangladesh en Pakistan te verbeteren en zo de fabrieken veiliger te maken. Ze zijn ook tevreden over

het IMVO-beleid in bredere zin, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het opstellen van MVO-convenanten in geïdentificeerde risico-sectoren. De leden van de PvdA-fractie zien dat de Minister zich ervoor inspant dat in de convenanten in de risico-sectoren het tegengaan van kinderarbeid een belangrijke plek heeft gekregen. De kledingbranche heeft zichzelf voorgenomen dat de internationale keten in 2016 vrij van kinderarbeid zou moeten zijn. Begin 2014 is een Plan van Aanpak »verduurzaming Nederlandse textiel- en kledingsector« aan de Minister aangeboden, die door de hele sector uitgevoerd moet worden (bedrijven, maatschappelijke organisaties, vakbonden en overheden). De leden van de PvdA fractie vragen hoe dit Plan van Aanpak in 2014 vorm heeft gekregen, en of dit initiatief in 2015 is voortgezet. De leden van de PvdA fractie vragen welke stappen er inmiddels zijn genomen om geen gebruik meer te maken van kinderarbeid in hun keten waar te maken. Kan de Minister aangeven wat de resultaten zijn tot nu toe? En hoe wordt gemonitord dat bedrijven zich hier ook aan houden? Waaruit bestaat het toezichtmechanisme?

In 2014 zijn de uitgaven op het beleidsartikel «Duurzame handel en investeringen» 391 miljoen euro. De leden van de D66-fractie stellen vast dat dit bijna 27 miljoen euro lager is dan geraamd. Een van de oorzaken is een lagere behoefte bij de posten aan technische ondersteuning op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De leden van de D66-fractie constateren dat MVO juist in toenemende mate in de aandacht staat. Deze leden vragen de Minister toe te lichten hoe die lagere behoefte bij de posten is ontstaan en of dat een tijdelijk of structureel gegeven is.

Gender

Zoals de Minister aangeeft in het jaarverslag 2014, hebben vrouwen-rechten en gendergelijkheid prioriteit binnen het beleid op het gebied van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Zo sprak naar aanleiding van de Nederlandse lobby de VN Commission on the Status of Women zich in 2014 uit voor een zelfstandige doelstelling voor gendergelijkheid in de post-2015 ontwikkelingsagenda, in een internationale context waar vrouwenrechten en gendergelijkheid sterk onder druk blijven staan. De doelstelling wordt uitgewerkt in de aanloop naar de Finance for Development-bijeenkomst in juli 2015. De leden van de PvdA-fractie vragen of de Minister inzicht kan geven in hoe deze doelstelling is uitgewerkt in de Post-2015 agenda? En kan de Minister aangeven hoe lidstaten aangespoord zullen worden om deze doelstelling ook te implementeren in nationaal beleid, om de SDG-doelstellingen te verwezenlijken? Zoals de Minister eerder aangaf is er immers genoeg aandacht voor gendergelijkheid in beleid, maar als het op de implementatie aankomt, schiet de inzet op gender vaak tekort. De leden van de PvdA-fractie vragen voorts hoe Nederland erop toeziet dat niet alleen lidstaten, maar ook andere stakeholders zoals bedrijven zich gaan houden aan het implementeren van deze genderdoelstellingen?

De inzet op de speerpunten water, voedselzekerheid, veiligheid en rechtsorde, en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) heeft tot »goede resultaten« geleid, aldus de Minister (pag. 13). Eind 2013 luidde de Minister nog de noodklok rondom SRGR: de voortgang op dit beleid zou onvoldoende zijn, met name rondom het terugdringen van moedersterfte en toegang tot anticonceptie. Kan de Minister voor het speerpunt SRGR aangeven of de resultaten voor 2014 hoopvoller stemden? De leden van de PvdA-fractie vragen hoe het verschil te duiden is tussen 2013 en 2014. En kan de Minister aangeven hoe de positie van vrouwen rondom SRGR verbeterd is? Kan de Minister een overzicht geven van hoe in de andere speerpuntenprogramma's betere integratie van vrouwenrechten in 2014 tot resultaten heeft geleid?

Dutch Good Growth Fund (DGGF)

De leden van de CDA-fractie wijzen erop dat de Minister in de antwoorden op de feitelijke vragen over het jaarverslag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 6) aangeeft nog geen overzicht te kunnen geven van de aanvragen die zijn gedaan voor financiering vanuit het Dutch Good Growth Fund en het aantal aanvragen dat is afgewezen. De Minister schrijft dat het aantal afgewezen partijen beperkt was. Niet duidelijk wordt waarom deze afgewezen zijn. Vanuit verschillende kanten krijgen de leden van de CDA-fractie te horen dat dit te maken heeft met het risicoprofiel. De balans tussen revolverendheid van de investering en het risico van de financiering lijkt uit te slaan naar de keuze voor veiligere aanvragen. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister hoe zij aankijkt tegen deze observatie? Hoe evalueert zij op dit moment het risicoprofiel? Vindt de Minister dat zij voldoende middelen uit het fonds inzet?

Tevens constateren de leden van de CDA-fractie dat vanuit het DGGF projecten in landen zoals Ethiopië, Ghana, India en Nigeria worden gefinancierd. Is de Minister tevreden over de verdeling van projecten aan deze landen? Zijn deze landen de landen die zij voor ogen had bij het instellen van het fonds?

De leden van de CDA-fractie hebben vorig jaar ook vragen gesteld over de OS-relatie met Ghana, omdat het land niet meewerkte aan terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers. In het verslag van het schriftelijk overleg gaf de Minister aan dat het kabinet ten aanzien van Ghana een deel van de OS-steun heeft stopgezet. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister hoe zij dit rijmt met de steun die nu via het DGGF aan Ghana wordt gegeven?

Afrekenbare doelen

De leden van de D66-fractie merken op dat het jaarverslag Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking een overzicht geeft van de belangrijkste prestaties. Deze leden constateren net als de Rekenkamer dat niet inzichtelijk is of de gestelde doelen ook zijn gehaald. De leden van de D66-fractie brengen daarbij de motie-Sjoerdsma (33 750 XVII, nr. 31) in herinnering, ingediend tijdens de begrotingsbehandeling voor het jaar 2014 over afrekenbare doelen waarin de Minister is verzocht hier inzicht in te geven. Kan de Minister alsnog en waar mogelijk een totaal inzicht bieden of en in welke mate de gestelde doelen voor 2014 ook daadwerkelijk zijn behaald?

De leden van de D66-fractie wijzen op het voorstel van de Rekenkamer om geld en resultaten zoveel mogelijk te koppelen zodat inzichtelijk wordt hoe gedaalde uitgaven zich bijvoorbeeld verhouden tot de resultaten. Is de Minister voornemens om die gegevens in de toekomst te presenteren in de vorm van een «dashboard», zoals de Rekenkamer aanbeveelt?

De leden van de D66-fractie stellen vast dat de Minister succes voor Nederlandse bedrijven in het buitenland tot één van haar drie ambities heeft gemaakt. Toch zijn in 2014 de uitgaven op het beleidsartikel 1 «Duurzame handel en investeringen» 27 miljoen euro lager dan was geraamd, zo lezen de leden van de D66-fractie in het rapport van de Rekenkamer. Kan de Minister toelichten in welke mate haar ambitie voor Nederlandse bedrijven in het buitenland op koers ligt, welke uitdagingen zij ziet voor 2015 en 2016 en wat verminderd budget voor deze ambitie betekent voor haar ambitie?

De leden van de D66-fractie wijzen op de constatering van de Rekenkamer dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken respectievelijk Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking erin is geslaagd om sinds 2010 elk jaar het aantal ODA-activiteiten te verminderen. In 2014 liepen er in totaal 2.100 ODA-activiteiten, 26% minder dan in 2010. De leden van de D66-fractie lezen in een reactie op feitelijke vragen (Kamerstuk 34 200 XVII, nr. 6) dat de Minister die daling wil voortzetten en ook de komende jaren wordt gestreefd naar een verdere daling van het aantal ODA-activiteiten en dat het aantal ODA-activiteiten op dit moment al verder is teruggelopen naar 1.994. Welke mogelijkheden ziet de Minister precies om het aantal ODA activiteiten nog verder terug te brengen? Welke mogelijkheden ziet de Minister om met verminderde ODA-activiteiten in budget in de toekomst wel weer op te klimmen richting de ODA-norm van 0,7 procent BNP?

Malversaties

De leden van de D66-fractie stellen vast dat de Minister de Kamer regelmatig informeert over vermoedelijke malversaties. Deze leden vragen of de Minister ook inzicht heeft in oorzaken, risicogevoeligheden en mogelijkheden om het aantal malversaties terug te brengen.

Private klimaatfinanciering

De Minister heeft de Kamer per brief uitvoerig geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot klimaatfinanciering (Kamerstuk 33 625, nr. 154). De leden van de D66-fractie waarderen dit zeer. Kan de Minister nader toelichten waar precies de internationale onduidelijkheid over bestaat ten aanzien van de private inzet voor klimaat zoals bedoeld in de VN-onderhandelingen? De Minister streeft ernaar om in 2017 een bedrag van 300 miljoen euro te kunnen rapporteren als door Nederland gemobiliseerde private klimaatfinanciering. De leden van de D66-fractie vragen of die inzet reeds op koers ligt. Welke uitdagingen ziet de Minister daarbij op haar pad?

HGIS-Jaarverslag 2014

De leden van de GroenLinksfractie merken op dat in het HGIS-Jaarverslag 2014 op pagina 21 onder Beleidsthema 7, Sociale vooruitgang een aantal mutaties worden genoemd: aan BHOS thema 03.01 «Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor iedereen en een halt aan de verspreiding van HIV/aids» is 32.811.000 euro meer uitgegeven dan begroot, aan thema 03.02 «Gelijke rechten en kansen voor vrouwen» is 725.000 euro minder uitgegeven en aan thema 03.03 «Versterkt maatschappelijk middenveld» 2.323.000 euro minder. Deze leden constateren dat een financiële toelichting ontbreekt. Zij vragen of de Minister deze toelichting alsnog kan geven?